

Ulkomainonta vuoden 2024 presidentinvaalissa

KH 06.11.2023 § 312
3989/00.00.00.01/2023

Valmistelija

Kaupunginlakimies Hannu Markkula

Tasavallan presidentin vaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 17. - 22.1.2024. Mahdollisen toisen vaalin (toisen kierroksen) vaalipäivä on 11.2.2024 ja ennakkoäänestys kotimaassa 31.1 - 6.2.2024.

Kunnalla ei ole lakisääteisiä velvollisuuksia vaalimainonnan järjestämisessä. Kunnallinen vaalimainontakäytäntö on perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä on noudatettu 1970-luvulta lähtien. Perusteena suositukselle on aikanaan ollut vaalimainonnan yhdenmukaistamisen tarve, kaupunki- ja maisemakuvalliset syyt sekä ympäristön siisteys. Kunnallisesta vaalimainonnasta on muodostunut perinne, jolla voidaan katsoa edelleen olevan tiedotusarvoa. Kansalaiset ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä käytetään tällaista mainontaa.

Viime eduskuntavaaleissa 2023 Torniossa järjestettiin ulkomainonta. Kuntaliiton aikaisemman, ulkomainontaa koskevien periaatteiden mukaan kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä. Tyhjiksi jäävien mainospaikkojen välttämiseksi ehdokkaita asettaneilta ryhmiltä voidaan tiedustella, tulevatko he käyttämään mainospaikkoja, ja edellyttää vastausta tiettyyn päivään mennessä uhalla, että mainospaikkoja ei heille varata. Ryhmiltä voidaan myös vaatia kirjallinen ilmoitus tai sitoumus vaalimainospaikkojen käyttämisestä.

Ulkomainospaikkoja valittaessa on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakkoäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon taikka sen sisäänkäyntiin.

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa olivat käytössä alla mainitut 9 mainospaikkaa:

- 1) Suensaari, kävelykadun ja Länsirannan puoleinen alue
- 2) Kiviranta, Isopalontien ja Pikkupalontien risteysalue
- 3) Pudas, Viidankadun ja Kemintien risteysalue
- 4) Kaakamo, Seututie 921:n ja Vanhan kylätien risteysalue
- 5) Arpela, liikekeskuksen piha-alue
- 6) Karunki, ent. liikekeskuksen alue
- 7) Vojakkala, Paakkolantien ja Valtatie 21:n risteysalue
- 8) Kyläjoki, Laivaniementien ja Valtatie 921:n risteysalue
- 9) Kokkokangas, Näätsaarentie, viheralue ajoradan ja kevyenliikenteen välissä Kokkokankaantien ja Holmantien rajaamalla alueella

Kuntaliitto on suositellut yleiskirjeessään 1.11.2023, että ulkomainonta aloitetaan viikkoa ennen ennakkoäänestyksen aloittamista. Ulkomainonta voisi siten alkaa 10.1.2024. Päätöksen vaalien ulkomainonnan järjestämisestä tekee kaupunginhallitus.

Oheisaineisto	Kuntaliiton yleiskirje 1.11.2023
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
Päätösehdotus	<p>Esitetään, että kaupunginhallitus päättää vuoden 2024 tasavallan presidentin vaalin osalta järjestää ulkomainonnan. Ulkomainostelineiden paikoiksi määrätään Torniossa alla mainitut 9 sijoituspaikkaa:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Suensaari, kävelykadun ja Länsirannan puoleinen alue2) Kiviranta, Isopalontien ja Pikkupalontien risteysalue3) Pudas, Viidankadun ja Kemintien risteysalue4) Kaakamo, Seututie 921:n ja Vanhan kylätien risteysalue5) Arpela, liikekeskuksen piha-alue6) Karunki, ent. liikekeskuksen alue7) Vojakkala, Paakkolantien ja Valtatie 21:n risteysalue8) Kyläjoki, Laivaniementien ja maantie 921:n risteysalue.9) Kokkokangas, Näätsaarentie, viheralue ajoradan ja kevyenliikenteen välissä Kokkokankaantien ja Holmantien rajaamalla alueella <p>Vaalimainoslevyt on haettavissa ehdokkaita asettaville ryhmille erikseen ilmoitettavana aikana kaupungintalolta ja ne saadaan asettaa paikoilleen siten, että ulkomainonta alkaa 10.1.2024.</p> <p>Levyjen asettaminen telineeseen tapahtuu kunkin ehdokkaita asettaneen tahon toimesta siinä järjestyksessä kuin missä ehdokkaita asettaneiden tahojen ehdokkaat ovat ehdokaslistojen yhdistelmässä vasemmalta oikealle.</p> <p>Kaupungin omistamille maille asemakaavoitetulla alueella ei saa asettaa puolueiden toimesta omia mainostelineitä. Kaupunginhallitus suosittelee, ettei em. ryhmien toimesta asetettaisi mainostelineitä myöskään yksityisille tonteille asemakaava-alueella.</p>
Päätös	Hyväksyttiin.
